

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

ECONOMIA

1er. BATXILLERAT CC.SS.

CURS: 2020 / 2021

PROFESSOR: Miguel González Llácer

ÍNDEX**Contenido**

1. INTRODUCCIÓ.	2
Justificació de la programació.	2
2. OBJECTIUS DE L'ETAPA BATXILLERAT	4
Objectius generals del batxillerat, adaptats al context del centre i a les característiques de l'alumnat	4
Objectius generals del batxillerat	5
3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES:	6
4. CONTENIDOS	7
5. CRITERIS D'EVALUACIÓ	8
6. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	10
7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ	11
9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMBAALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS (MESURES DE NIVELL III I IV)	21
10. UNITATS DIDÀCTIQUES	22
10.1 Organització de les unitats didàctiques	22
10.2 Distribució temporal de les unitats didàctiques	22
11. ELEMENTS TRANSVERSALS:	22
12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS:	24
13. AVALUACIÓ DE LA PRACTICA DOCENT I DEL PROCÉS D'ENSENYANÇA APRENTATGE I INIDICADORS D'EXIT	26

1. INTRODUCCIÓ.

Justificació de la programació.

Aquesta programació esta dirigida per a alumnes de primer de batxillerat que desitgen cursar la modalitat de humanitats i Ciències Socials.

La realització d'aquesta programació suposa un procés de ensenyança-aprenentatge docent durant tot el present curs acadèmic tenint en compte el caràcter divers y particular de les necessitats pròpies de cada alumne/a. Així , la seua realització tenint en compte el caràcter divers i particular de les necessitats pròpies dècada alumne/a. Així la seua realització ens deu permetre adaptar-nos en cada moment a les situacions que se produeixen, Així com, justificar i valorar prèviament tota la activitat docent.

La programació se ha estructurat segons lo dispost en el Real Decret 1105/2014, de 26 de desembre, a on se estableix el currículum bàsic d educació secundaria obligatòria y del batxillerat i el decret 87/2015, de 5 juny, del Consell, el qual, estableix el currículum i desenvolupa la ordenació general de la educació secundaria obligatòria y el batxillerat en la Comunitat Valenciana, sense oblidar que este últim fou modificat per el decret 136/2015 del 4 de setembre y el decret 51/2018, de 27 de abril, del Consell.

Tampoc hi ha que oblidar els documents propis del centre, principalment, el projecte educatiu del centre, el projecte curricular i la programació general anual, circumstància que ens permetrà adaptar-nos a la situació socioeconòmica del alumnat y a demés, podrem cooperar i coordinar-nos amb la resta de departament.

Contextualització de la programación:

La ciutat d'Algemesí és la segona en grandària de tota la Ribera (2016: 27.607 hab) amb un terme municipal de 41,8 km², que limita al sud amb Alzira, a l'est també a la capital de la Ribera Alta i amb Albalat, al nord amb Sollana i Alginet, i a l'oest amb Guadassuar. La superfície és plana del tot. El riu Magre, rambla d'Algemesí, travessa la part més meridional del terme. De nord a sud creuen el terme la via fèrria i la carretera de València a Xàtiva, mentre que l'autopista A-7 el travessa pel cantó nord-est, on hi ha una de les seues entrades.

La població d'Algemesí manté una estabilització en el seu creixement, amb algunes variacions a causa de a la mobilitat de la població i el creixement vegetatiu. La piràmide de població d'Algemesí expressa el percentatge que representa cada segment d'edat i sexe sobre el total de la població. Respecte al nivell d'instrucció, no arriba al 3 % de la població que no sap llegir i escriure, corresponent en major mesura a dones. Una tercera part de la població se situa en el nivell sense estudis, corresponent a la població de major edat. Els titulats universitaris, representen un 6 % del total.

L'economia és mixta, doncs té el suport tant de la seua immensa riquesa agrícola com del treball d'un elevat nombre de fàbriques i de magatzems, relacionats però, amb la primera matèria agrícola. Les bones comunicacions i serveis de transport amb València permeten a molts habitants de traslladar-se a diari per a treballar a la capital, i per això Algemesí inclou també una funció

residencial i terciària. L'agricultura, que segueix donant feina a gairebé una quarta part de la població activa, és una de les més riques de tota la Ribera. La gamma de cultius no és molt àmplia. En aquesta zona trobem un monocultiu: els cítrics (tarongers i mandarins), encara que hi ha també fruiters, hortalisses i arròs; segons les necessitats d'aquest cultiu (poda, recol·lecció) es deriva una concentració de treball en determinades èpoques de l'any alternant amb una reduïda necessitat de mà d'obra agrícola en altres èpoques. El conreu, el comerç i la transformació de la producció agrícola (la comercialització de la producció agrícola es concentra en la quasi totalitat en la cooperativa agrícola COPAL) ha afavorit la creació d'indústries auxiliars que cobreixen tant la mecanització de les feines del camp com l'envasament i la conserva dels aliments. L'exportació de cítrics i hortalisses compta encara amb moltes empreses. Unes altres indústries sense relació amb l'agricultura són les de comerç, hostaleria, manufactureres, confecció tèxtil i les de material per a la construcció. Aquestes empreses i unes altres de familiars serveixen per a donar treball dins del sector industrial a una quarta part de la població activa d'Algemesí.

El nombre de varons ocupats és més del doble que el de dones ocupades. El major percentatge dels aturats se situa en els trams de nivell d'estudis inferior (certificat escolaritat, EGB).

La major part de vivendes són en propietat (85 %) i d'ocupació, amb 60-90 m² (43 %) o 91-120 m² (34 %). La quasi totalitat disposen dels equipaments bàsics. El nombre de vivendes secundàries és insignificant, ja que aquest tipus de vivenda el tenen els habitants d'Algemesí en altres localitats, fonamentalment en la costa.

En el poble hi ha tres escoles infantils municipals i onze privades. En educació primària hi ha cinc centres públics i quatre privats (concertats), que recullen la meitat de la població escolar d'aquesta etapa i de l'ESO. Hi ha, també, dos instituts públics (amb oferta d'ESO, batxillerat i cicles de formació professional).

Situació socio-econòmica i cultural de l'entorn

L'estudi del entorn sociocultural i econòmic que ens dóna el perfil de l'alumnat de l'institut es fonamenta en les enquestes passades sobre una mostra representativa dels alumnes matriculats al centre. Van extraure les següents conclusions:

- ❑ El nombre de persones que integren la unitat familiar és majoritàriament de quatre, seguit de les famílies de cinc membre i, en menor grau, de tres. També hi ha algunes famílies de més de cinc membres.
- ❑ Pel que fa al lloc de naixement dels membres de la unitat familiar, els alumnes són, nascuts a Algemesí o València, també hi ha d'altres comarques de la Comunitat, i, alguns, d'Andalusia, França, Marroc, Sud-Amèrica, etc.
- ❑ Les famílies viuen en un pis de la seua propietat, entre 90 i 110 m², i un 20 % de l'alumnat manifesta no disposar d'una habitació o lloc propi per a estudiar.
- ❑ Els ingressos mensuals de les famílies es caracteritza per la seua heterogeneïtat: la meitat guanya entre 600 – 1.200 euros, si bé una part important de pares i mares no arriben als 600 euros o estan aturats.
- ❑ El perfil laboral i d'estudis de les famílies és el següent: pare en actiu, molts aturats, amb estudis bàsics i professionals (o sense estudis); mare mestressa de casa, amb treballs temporals poc qualificats, un alt índex de desocupació i estudis primaris o sense estudis.

- ❑ La llengua de comunicació familiar i social és fonamentalment el valencià (si bé el grau de coneixement escrit és més limitat). Però, la meitat dels alumnes utilitzen el castellà per a aprendre i altres idiomes d'on venen.
- ❑ L'ambient cultural familiar reflecteix unes tendències molt clares:
- ❑ La premsa es compra setmanalment (50 %, no la compra mai), i predomina la lectura de diaris esportius i revistes.
- ❑ A casa es lligen pocs llibres.
- ❑ Els alumnes empren majoritàriament el seu temps d'oci veient la televisió i amb els amics. També practiquen esports d'equip (especialment els xics, de futbol). El teatre o el cinema no són molt freqüentats.
- ❑ El nivell de participació en associacions de tipus cultural és molt baixa (banda de música, falles).
- ❑ Els pares no solen eixir per a gaudir del seu temps d'oci, ni tampoc amb els seus fills.
- ❑ La meitat, i més, dels pares esperen que els seus fills terminen en la universitat. Sols uns pocs tenen expectatives professionals.

Estructura i funcionament del centre

El I.E.S. Bernat Guinovart és un centre de titularitat pública, que depén de la Conselleria de Educació, Investigació, Cultura i Esports de la Generalitat Valenciana. Els nivells educatius que oferta són: ESO (1er - 4art.), Batxiller (modalitats d'Humanitats i Ciències Socials, i Ciències-Tecnològic.), i Formació Professional Específica (Cicles Formatius de Grau Mitjà de Gestió Administrativa, Manteniment elèctric-mecànic ; Cicles Formatius de Grau Superior de Mecatrònica Industrial, Automatització i Robòtica Industrial i Administració i Finances), també oferta una Formació Professional Bàsica de Serveis Administratius. L'institut té una ubicació geogràfica suburbana, front al poliesportiu municipal i al voltant de tarongers. En 1975 va començar la impartició de les rames de Formació Professional (Llei General d'Educació de 1970) d'administració, metal i electricitat. En 1992 va rebre el nom de Bernat Guinovart, en record del personatge del segle XVI, síndic i promotor de la independència d'Algemesí.

L'edifici de l'institut posseeix una planta baixa i dues altures, amb ascensor per a minusvàlids. Annex a l'edifici principal hi ha un gimnàs i vestidors, un taller de metall i un altre d'electricitat. El centre posseeix laboratoris de Ciències Naturals i Física i Química, aula especial de Dibuix, aula d'Àudio-visuales, 5 aules d'Informàtica, aula de Música, sala d'usos múltiples, Biblioteca, cafeteria i instal·lacions esportives.

2. OBJECTIUS DE L'ETAPA BATXILLERAT

Objectius generals del batxillerat, adaptats al context del centre i a les característiques de l'alumnat

Els centres docents disposen de la necessària autonomia pedagògica i organitzativa per a afavorir la millora contínua de l'educació, la qual cosa comporta la intervenció activa en la programació docent dels professors, en un treball solidari i compartit, formant equips docents i comptant amb els recursos educatius i materials necessaris per a garantir un ensenyament de qualitat.

És necessari, per tant, que l'equip de professors del centre adapte els objectius generals de l'etapa educativa corresponent, establerts per l'Administració educativa, al context socioeconòmic i cultural del centre i a les característiques del nostre alumnat (explicitats en el PEC), i complete i desenvolupe el currículum oficial de la Comunitat Valenciana.

En aquest apartat ens ocuparem dels objectius generals de cada etapa present en l'oferta educativa de l'institut, entenent-los com l'expressió de les *intencions educatives* que emmarquen el currículum i estableixen les *capacitats* que els alumnes i alumnes han de desenvolupar al llarg de la mateixa com a conseqüència del procés d'ensenyament-aprenentatge, i que serviran com a base per a programar, executar i avaluar l'acció educativa que es desenvolupa en el Centre.

Objectius generals del batxillerat

La *finalitat* del batxillerat és proporcionar als alumnes una educació i formació integral, intel·lectual i humana, així com els coneixements i habilitats que els permeten exercir les seues funcions socials i laborals amb responsabilitat i competència. Així mateix, els capacitarà per a accedir a la formació professional de grau superior i als estudis universitaris (article 34 de la llei de qualitat). A fi de desenvolupar les capacitats que arreplega l'esmentat article, els alumnes de batxillerat de l'institut "BERNAT GUINOVART" d'Algemesí hauran d'aconseguir, al llarg d'aquesta etapa, els *objectius* següents :

- a) Consolidar una sensibilitat ciutadana i una consciència cívica responsable, inspirada pels valors de les societats democràtiques i els drets humans i compromesa amb ells.
- b) Refermar la iniciativa personal, així com els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'eficaç aprofitament de l'aprenentatge, i com a mig de desenvolupament personal.
- c) Conèixer, des d'una perspectiva universal i plural, les realitats del món contemporani, els seus antecedents històrics i els principals factors de la seua evolució.
- d) Dominar les habilitats bàsiques pròpies de la modalitat de Batxillerat triada.
- e) Treballar de forma sistemàtica i amb discerniment sobre criteris propis i aliens i fonts d'informació distintes, a fi de plantejar i de resoldre adequadament els problemes propis dels diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- f) Comprendre els elements i procediments fonamentals de la investigació i dels mètodes científics de cada disciplina.
- g) Conèixer i saber usar, tant en la seua expressió oral com en l'escrita, la riquesa i les possibilitats expressives de la llengua castellana i de la valenciana, així com la literatura i la lectura i l'anàlisi de les obres literàries més significatives.
- h) Expressar-se amb fluïdesa en una o més llengües estrangeres.
- i) Aprofundir en el coneixement i en l'ús habitual de les tecnologies de la informació i les comunicacions per a l'aprenentatge.
- j) Refermar l'esperit emprenedor amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, confiança en un mateix, sentit crític, treball en equip i esperit innovador.
- k) Desenvolupar la sensibilitat artística i el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.
- l) Consolidar la pràctica de l'esport.
- m) Conèixer i valorar de forma crítica la contribució de la ciència i la tecnologia per al canvi

- de les condicions de vida, així com refermar la sensibilitat i el respecte cap al medi ambient.
- n) Desenvolupar la sensibilitat cap a les diverses formes de voluntariat que milloren l'entorn social.

3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES:

La incorporació de competències bàsiques al currículum permet posar l'accent en aquells aprenentatges que es consideren imprescindibles, des d'un plantejament integrador i orientat a l'aplicació dels sabers adquirits. D'ací el seu caràcter bàsic. Són aquelles competències que ha d'haver desenvolupat un jove o una jove al finalitzar l'ensenyança obligatòria per a poder aconseguir la seua realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i ser capaç de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

La inclusió de les competències bàsiques en el currículum té diverses finalitats. En primer lloc, integrar els diferents aprenentatges, tant els formals, incorporats a les diferents àrees o matèries, com els informals i no formals. En segon lloc, permetre a tots els estudiants integrar els seus aprenentatges, posar-los en relació amb distints tipus de continguts i utilitzar-los de manera efectiva quan els resulten necessaris en diferents situacions i contextos. I, finalment, orientar l'ensenyança, al permetre identificar els continguts i els criteris d'avaluació que tenen caràcter imprescindible i, en general, inspirar les distintes decisions relatives al procés d'ensenyança i d'aprenentatge.

Amb les àrees i matèries del currículum es pretén que tots els alumnes i les alumnes aconseguen els objectius educatius i, conseqüentment, també que adquirisquen les competències bàsiques. No obstant, no hi ha una relació unívoca entre l'ensenyança de determinades àrees o matèries i el desenvolupament de certes competències.

En esta matèria, les competències es desenrotllen de manera simultània i entrelaçada, de manera que fan possible la integració dels diferents aprenentatges desenrotllats en tots els blocs.

El desenrotllament de la matèria afavoreix, de manera rellevant, la **competència social i cívica**. Desenrotlla l'habilitat i la capacitat dels alumnes en la utilització dels coneixements adquirits i les actituds representades davant de diferents contextos socials. L'economia és un important instrument en el desenrotllament de la formació i la competència social i cívica dels estudiants d'Educació Secundària, com a futurs productors i consumidors.

La competència en **comunicació lingüística** està vinculada amb pràctiques socials que permeten a l'individu comportar-se com a agent comunicatiu que produeix i rep missatges, a través de la llengua, amb distintes finalitats.

La **competència matemàtica** i les competències bàsiques en ciència i tecnologia impliquen la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic per a descriure, interpretar i predir distints fenòmens en el seu context, a través de les àrees relatives als nombres: l'àlgebra, la geometria i l'estadística. La ciència econòmica s'estudia des d'un enfocament gràfic, matemàtic i analític.

La competència sentit de la **iniciativa i l'esperit emprenedor** implica la capacitat de transformar les idees en actes i permet l'aprofitament de noves oportunitats.

La **competència digital** implica adquirir habilitats i les actituds necessàries per a ser competent en un entorn digital. L'ús d'Internet i l'ús creatiu, crític i segur de les noves tecnologies de la informació i la comunicació seran instruments clau per a estudiar com es concreten i es materialitzen en l'entorn els conceptes que es transmeten en l'aula.

La **competència d'aprendre a aprendre** és imprescindible per a l'aprenentatge permanent i es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge; la desenrotllada per esta matèria es plasma en una comprensió de l'aplicació pràctica i concreta de les diferents situacions socials i personals. Per tant, l'alumnat, al llarg dels blocs, aprèn coneixements que poden aplicar en cada context històric, econòmic, social i personal.

4. CONTENIDOS

Seguint la Recomanació 2006/962/CE del Parlament Europeu i del Consell, de desembre de 2006, aquest text potencia l'aprenentatge per competències, integrades en forma d'activitats en les unitats didàctiques que ho desenvolupen, propiciant l'aprenentatge significatiu, al mateix temps que integrat, dels continguts curriculars. Igualment, en resposta a la norma estatal i de les diferents Comunitats Autònomes, s'introdueixen en el desenvolupament dels textos, així com en les activitats per als alumnes, els elements necessaris per a la formalització dels assoliments a través d'una doble via: nivells de competències convenientment seqüenciats, per curs, així com els corresponents criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable, vinculats als continguts programats, indicadors d'assoliment en aquest cas i expressats, de manera preceptiva, en la nova Llei Orgànica.

El text elaborat per al 1er curs de Batxillerat aprofundeix en els següents blocs de contingut:

Bloc 1: Economia i escassetat.

- L'organització de l'activitat econòmica
- L'escassetat, l'elecció i l'assignació de recursos. El cost d'oportunitat.
- La Frontera de possibilitats de producció.
- Mecanismes d'assignació de recursos.
- Anàlisi i comparació dels diferents sistemes econòmics.
- Els models econòmics. Economia positiva i Economia normativa

Bloc 2: L'activitat productiva.

- L'empresa, els seus objectius i funcions. Procés productiu i factors de producció.
- Divisió tècnica del treball, productivitat i interdependència.
- La funció de producció. Obtenció i anàlisi dels costos de producció i dels beneficis.
- Lectura i interpretació de dades i gràfics de contingut econòmic.
- Anàlisi d'esdeveniments econòmics relatius a canvis en el sistema productiu o en l'organització de la producció en el context de la globalització.

Bloc 3: El mercat.

- La corba de demanda. Moviments al llarg de la corba de demanda i desplaçaments en la corba de demanda. Elasticitat de la demanda.

- La corba d'oferta. Moviments al llarg de la corba d'oferta i desplaçaments en la corba de l'oferta. Elasticitat de l'oferta.
- L'equilibri del mercat.
- Diferents estructures de mercat i models de competència.
- La competència perfecta. La competència imperfecta. El monopoli. L'oligopoli.
- La competència monopolística.
- Anàlisi i valoració de les fallades del mercat i la intervenció del sector públic.

Bloc 4: La macroeconomia.

- Macromagnituds: La producció. La renda. La despesa.
- La Inflació. Magnituds reals i nominals.
- Els vincles dels problemes macroeconòmics i la seua interrelació.
- Limitacions de les variables macroeconòmiques com a indicadors del desenvolupament de la societat:
- Índex de desenvolupament humà.

Bloc 5: La intervenció de l'Estat en l'economia

- El cicle econòmic. Les crisis cícliques de l'Economia.
- L'Estat en l'Economia. La regulació. La igualtat d'oportunitats i la redistribució de la riquesa.
- El mercat de treball. La desocupació: tipus de desocupació i les seues causes.
- Polítiques contra la desocupació.
- Valoració de les polítiques macroeconòmiques de creixement i estabilitat:
- Política fiscal i pressupostària.

Bloc 6: Aspectes financers de l'economia

- Funcionament i tipologia dels diners en l'Economia.
- Procés de creació dels diners.
- La inflació segons les seues diferents teories explicatives: causes i efectes.
- Anàlisi dels mecanismes de l'oferta i demanda monetària i els seus efectes sobre el tipus d'interès.
- Funcionament del sistema financer i del Banc Central Europeu.
- Instruments de política monetària del BCE.

Bloc 7: El context internacional de l'economia.

- Funcionament, suports i obstacles del comerç internacional.
- La balança de pagaments.
- Descripció dels mecanismes de cooperació i integració econòmica i especialment de la construcció de la Unió Europea.
- Causes i conseqüències de la globalització i del paper dels organismes econòmics internacionals en la seua regulació.

Bloc 8: Desequilibris econòmics actuals.

- Consideració del medi ambient com a recurs sensible i escàs.
- Identificació de les causes de la pobresa, el subdesenvolupament i les seues possibles vies de solució.
- Valoració del creixement enfront del desenvolupament: les desigualtats en la distribució de la renda.

5. CRITERIS D'EVALUACIÓ

BL1.1. Explicar el problema de l'escassetat, les necessitats il·limitades i el cost d'oportunitat en tot sistema econòmic i expressar una valoració crítica de les diferents formes de resolució dels problemes econòmics a partir de l'estudi de casos.

BL1.2. Reconèixer el mètode científic que s'utilitza en l'àrea de l'Economia així com identificar les fases de la investigació científica en Economia i els models econòmics.

BL1.3. Reconèixer la terminologia conceptual de l'àrea econòmica pròpia del nivell educatiu i utilitzar-la correctament en activitats orals i escrites de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional.

BL1.4. Participar en intercanvis comunicatius de l'àmbit personal, acadèmic, social o professional aplicant les estratègies lingüístiques i no lingüístiques del nivell educatiu pròpies de la interacció oral utilitzant un llenguatge no discriminatori

BL2.1. Analitzar les característiques principals de l'empresa i del procés productiu des de la perspectiva de l'eficiència i la productivitat, els seus efectes i la seua utilitat en la societat a més de les raons de la divisió tècnica del treball, utilitzant referències reals de l'entorn pròxim i la seua relació amb el mercat global.

BL2.2. Calcular, representar i interpretar els costos i beneficis de les empreses, així com analitzar, representar i interpretar la funció de producció d'una empresa a partir d'un cas donat.

BL2.3. Buscar i seleccionar informació econòmica-financera a partir d'una estratègia de filtrat i de forma contrastada en mitjans digitals com pàgines web i bases de dades especialitzades, registrant-la en paper de forma acurada o emmagatzemant-la digitalment en dispositius informàtics i serveis de la xarxa.

BL2.4. Crear i editar continguts digitals com documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals amb sentit estètic utilitzant aplicacions informàtiques d'escriptori, com a fulls de càlcul, coneixent com aplicar els diferents tipus d'licències.

BL3.1. Calcular i interpretar, a partir del funcionament del mercat, les variacions en quantitats demandades i oferides de béns i serveis en funció de diferents variables, a través de l'estudi de casos.

BL3.2. Analitzar el funcionament de mercats reals, debatre sobre les seues conseqüències per als consumidors, empreses o Estats, i sobre la responsabilitat de cadascun com a agents econòmics i observar les seues diferències amb els models, a través de casos concrets.

BL3.3. Debatre sobre les principals fallades del mercat, les seues causes i efectes per als agents que intervenen en l'Economia i les diferents opcions d'actuació per part de l'Estat

BL4.1. Diferenciar les principals magnituds macroeconòmiques i analitzar les relacions existents entre elles, i argumentar sobre els inconvenients i les limitacions que presenten com a indicadors de la qualitat de vida, a partir de casos pràctics i diferents fonts (INE, Banc d'Espanya, premsa econòmica, etc.).

BL5.1. Analitzar l'impacte del creixement econòmic, les diferents polítiques econòmiques i les crisis cícliques en l'Economia i els seus efectes en la qualitat de vida de les persones, a partir de textos d'actualitat.

BL5.2. Avaluar l'estructura del mercat de treball i la seua relació amb l'educació i formació, analitzant de forma especial la desocupació i la seua evolució, així com les diferents opcions de polítiques macroeconòmiques per a fer-li front, a partir de l'estudi de casos i comentaris de textos.

BL6.1. Reconèixer el procés de creació dels diners, els canvis en el seu valor i la forma en què aquests es mesuren, a partir de l'estudi de casos.

BL6.2. Explicar les diferents teories explicatives sobre les causes de la inflació i els seus efectes sobre els consumidors, les empreses i el conjunt de l'Economia i analitzar els diferents tipus de política monetària valorant el seu impacte econòmic i social, per mitjà de la interpretació de dades i gràfics.

BL6.3. Descriure el funcionament del sistema financer i les característiques dels seus principals productes i mercats i analitzar el paper del Banc Central Europeu i l'estructura de la seua política monetària, a partir de diferents fonts.

BL7.1. Analitzar els fluxos comercials entre dues economies, a partir de balances de pagaments bàsiques, i examinar els processos d'integració econòmica a través de l'exemple de la Unió Europea.

BL7.2. Argumentar sobre les causes i conseqüències de la globalització econòmica així com el paper dels organismes econòmics internacionals en la seua regulació, en el context actual.

BL8.1. Analitzar l'impacte del creixement econòmic a través dels seus efectes en la qualitat de vida de les persones, el medi ambient i la distribució de la riquesa a nivell local i mundial, mitjançant debats i elaboració de tasques cooperatives.

6. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

Els instruments d'avaluació a utilitzar seran:

Instruments quantitius:

- Proves objectives. Preguntes obertes, relació de conceptes, elecció entre diverses respostes possibles.
- Elaboració de treballs: individuals, en grups, de reflexió, de síntesi, etc.
- Exposicions orals en classe: individuals davant el grup de classe.

Instruments qualitius:

- Observació i comportament en classe, actituds, intervencions, participació en grup,
- Responsabilitat, motivació d'assoliments, millores i progressos.
- Criteris de l'equip educatiu: Opinions, fets, informació rellevant, etc.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Criteris generals d'avaluació:

Es valorarà l'adquisició per part de l'alumnat de les capacitats generals expressades al principi d'aquesta programació segons el següent:

1. Realització de proves escrites durant les avaluacions en les quals es valorarà:
 - El grau de coneixement dels continguts i conceptes.
 - La correcta utilització del vocabulari que la matèria exigeix.
 - El domini que l'alumne demostre en la realització dels continguts pràctics
 - La capacitat de raonament en la solució de casos pràctics.

2. Realització de treballs i activitats tant en classe com a casa i en els quals es tindrà en compte:
 - La correcció de la resolució.
 - La netedat de la presentació
 - La participació activa en la realització d'activitats com a lectura i interpretació d'articles de premsa, així com en debats i col·loquis, sobre temes relacionats amb els continguts d'aquesta matèria.
 - Si són treballs, a més del contingut, l'exposició d'aquests.
 - L'actitud de cada alumne en cada període d'avaluació.

3. Tenint en compte que, l'assistència a classe és obligatòria, que les faltes d'assistència poden privar a l'alumne del dret a avaluació contínua, i que encara que el seu número no siga causa d'això, impossibiliten en bona mesura l'avaluació contínua, es tindrà en compte:
 - les faltes d'assistència injustificades
 - Els retards injustificats en l'assistència a classe
 - L'actitud passiva (no treballar en classe, no portar el material necessari, no parar atenció, etc.)
 - L'actitud negativa (parlar en classe, interrompre sense motiu el desenvolupament de la classe, no deixar treballar als altres alumnes, etc.)

No s'admetran treballs ni activitats fora del termini establert per la professora, excepte casos excepcionals i amb el degut justificat.

En cada avaluació es realitzaran, un o més exàmens, la mitjana dels quals, que haurà de ser de 5 punts com a mínim, suposarà el 90% de la nota de l'avaluació. El 10% restant serà la mitjana dels diferents treballs i activitats així com la participació en classe, l'interès mostrat en la realització dels treballs i el respecte als seus companys i professors, demostrant una actitud responsable i madura en la matèria i davant la realitat escolar i social. L'avaluació s'entendrà aprovada si en calcular la mitjana ponderada (90% proves escrites i 10% activitats i altres) s'obté un mínim de 5 punts.

La qualificació global final serà la resultant de la nota mitjana que s'haja obtingut en cadascuna de les tres avaluacions.

Els criteris d'avaluació com referent:

La **finalitat** de l'avaluació de l'alumne serà informar de forma contínua del progrés que aconsegueix en el seu procés d'aprenentatge, en les respectives assignatures (en relació als objectius i els continguts previstos) tant al professor com a l'alumne mateix. Per tant, s'avalua per a millorar i regular de forma progressiva els processos d'ensenyament-aprenentatge que el professor planifica i executa (adequar la programació cada vegada més als alumnes -objectius, continguts, metodologia,

materials i criteris d'avaluació- i comprovar si la intervenció docent ha sigut eficaç o no). Així, l'avaluació ha de ser útil a l'alumne, permetent-li conèixer i millorar el seu procés d'aprenentatge, motivar-lo i/o resoldre conflictes actitudinals a partir de la reflexió sobre els resultats aconseguits i els factors que els expliquen. També ha de ser útil al professor, a l'equip educatiu, per a investigar sobre la seua pràctica i reconstruir el seu coneixement professional, modificant la programació puntualment per a atendre les dificultats sorgides i millorar la seua labor d'ensenyament: coneixent als alumnes, pronosticant i descobrint problemes d'aprenentatge i millorant el procés d'ensenyament/aprenentatge i la seua pròpia formació (qualsevol modificació en l'acció educativa ha d'anar precedida d'una valoració que la justifique; així, la presa de decisions s'enriquirà amb la informació derivada de l'avaluació: situació actual, per què s'ha fallat i que s'ha de fer). Finalment, deu servir al centre per a millorar l'estructura, organització i funcionament interns.

Els **principis** que han de guiar el procés d'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat del Centre són els següents:

Contínua: detecció de les dificultats quan es produïsquen, analitzant les seues causes i prenent decisions per a la seua superació. La valoració positiva del rendiment de l'alumne en una sessió d'avaluació significarà que l'alumne ha aconseguit els objectius programats i superat totes les dificultats mostrades anteriorment.

Formativa: obtenció de dades i informacions que permeten al professor conèixer el progrés en l'aprenentatge de l'alumne i valorar el procés seguit (quan aquell no responga als objectius programats, els professors adoptaran les mesures educatives complementàries que consideren oportunes per a ajudar als alumnes a superar les dificultats mostrades) i a l'alumne conèixer els seus encerts i errors, la qual cosa li permetrà autorregular la seua conducta d'aprenentatge.

Sumativa : anàlisi dels resultats obtinguts per l'alumne en relació als objectius fixats, contemplant tot el procés seguit (el punt de partida, la seua evolució i el tipus i el grau d'aprenentatge aconseguit). Aquesta ens indica, en acabar la seqüència d'aprenentatge, el nivell adquirit per l'alumne i ens permet accedir a una altra seqüència d'aprenentatge.

Referenciada : l'avaluació haurà de ser conseqüent amb els *objectius generals* de l'etapa educativa (finalitats socials proposades per a cada una d'elles : desenvolupament integral, autonomia, pensament reflexiu-crític, responsabilitat, participació, formació laboral-professional, continuïtat acadèmica...) i amb els *objectius d'àrea* (formes d'avaluació que reflectisquen el que volem ensenyar). A més, també s'haurà d'adaptar a les característiques dels *alumnes* (segons els resultats de l'avaluació inicial, com a punt de partida per a analitzar el seu progrés com a aprenent). L'avaluació contínua mai es basarà en la comparació personal amb altres alumnes i el seu rendiment.

Individualitzada: es valoraran les habilitats individuals d'un alumne, el grau d'èxit personal en l'aprenentatge en relació a les seues capacitats, els obstacles amb què es troba, la seua capacitat i motivació...

Integrada: l'avaluació formarà part i es correspondrà amb el conjunt d'activitats que constitueixen el procés d'ensenyament-aprenentatge, contribuint a corregir-lo i millorar-lo.

Comprehensiva i integradora, per la qual cosa inclourà tant l'aprenentatge i avaluació de coneixements, com de procediments i actituds i hàbits de treball (sempre referint-se més a l'individu que a les matèries), en el marc del procés general d'avaluació del centre, del projecte curricular i de la pràctica del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Diferenciada: segons les matèries del currículum, i l'adequació realitzada dels criteris d'avaluació generals inclosos en aquest document.

Democràtica: els alumnes hauran de participar (tenen dret i són part interessada), en la mesura que es pugui, en l'avaluació del seu aprenentatge (negociació, concreció i difusió de criteris, procediments i instruments d'avaluació en cada matèria).

Afavoridora de l'autoavaluació: l'avaluació ha de possibilitar la reflexió de l'alumne sobre el seu propi procés d'aprenentatge, facilitant la consolidació de les estratègies i tècniques utilitzades amb resultats positius i, al contrari, la modificació de què van produir conseqüències negatives.

Coordinació: els professors coordinaran, per al mateix grup classe i per àrees departamentals, els criteris, procediments i instruments d'avaluació.

Ús de la informació: les dades obtingudes en l'avaluació seran difosos entre les parts interessades (alumne i pares: informes literals; professors: sessions d'avaluació), buscant que la difusió d'aquesta informació incidisca positivament en el mateix procés d'aprenentatge.

Criteris de qualificació:

AVALUACIÓ ORDINÀRIA

L'avaluació serà continua.

Es realitzaran, com a mínim, 1 prova escrita per avaluació.

QUALIFICACIONS:

90% contingut de les proves

10% valoració de treballs i actitud

Per poder superar la matèria és necessari traure com a mínim un 5 de mitjana en les proves (sobre una puntuació de 10). Després es calcularà el 90% i al sumar-li la nota dels treballs i de l'actitud s'haurà d'arribar al 5 com a mínim de nota final d'avaluació.

En la valoració dels treballs, activitats i exercicis, es tindrà en compte la presentació, correcció ortogràfica, capacitat de redacció i correcció d'exercicis numèrics i s'hauran d'entregar **necessàriament** el dia que propose el professor. Sols s'arreglegaran després els que no s'hagen entregat per causa justificada.

L'actitud es valorarà tenint en compte l'interés i treball a classe, la col.laboració individual i de grup, la participació en classe i si porta el material demanat per la professora.

NOTA FINAL :

La nota final serà el resultat de les tres avaluacions. Sempre i quan se obtinga una mitja, per haver superat cada un dels exàmens amb més de 3.5 punts. Tot aquell examen que no supere amb més de un 3.5, valdrà per 0.

L'alumne perdrà el dret a l'avaluació continua, segons el Reglament de Règim Intern, si falta durant una avaluació, trimestre, incloent els retards, al 20% de classes de manera injustificada. Això significarà que l'alumne deurà de realitzar una prova única de tota la matèria de l'avaluació que representa el 100% de la nota. Aquesta prova serà realitzada en l'avaluació extraordinària quan ho determine el departament prèvia comunicació del departament als alumnes (article 61 del RRI).

AVALUACIÓ EXTRAORDINÀRIA :

Els alumnes seran avaluats mitjançant un examen escrit de tota l'assignatura, en el qual es comprovarà l'assoliment dels criteris d'avaluació establerts en la programació.

Aquest examen serà el mateix que se utilitzarà per a pujar nota.

AVALUACIÓ PENDENTS:

Els criteris d'avaluació de les assignatures pendents seran els determinats en la programació. Es seqüenciarà el currículum en 3 moments avaluatius. Se l'informarà sobre el material adequat perquè pugui superar l'assignatura.

L'assignatura es podrà superar de la següent forma:

- L'alumne deurà lliurar els exercicis de la assignatura no aprovada i a més de un dossier de preguntes extretes dels temes, les quals deurà entregar al professor per tal de fer l'examen i suposarà un 50% de la nota.
- L'alumne haurà realitzar una prova total de les qüestions entregades i realitzades que corresponen al currículum de l'assignatura corresponent suspesa, la nota suposarà un 50% de la nota.

Activitats de recuperació:

Aquells alumnes que per motius excepcionals justificats, com una malaltia, canvi de domicili,...etc, no puguin fer les proves d'avaluació corresponents, se'ls farà una altra prova d'avaluació, per tal de proporcionar-li la possibilitat de superar la matèria.

Si en el replantejament i seguiment temporal de la programació es detectara alguna carència o dèficit en el procés d'aprenentatge i assimilació de la matèria, caldria donar l'oportunitat d'una forma excepcional, de proporcionar una altra modalitat de prova.

Críteris de promoció:

1. Al finalitzar el primer curs, i com a conseqüència del procés d'avaluació, el professorat de cada alumne o alumna adoptarà les decisions corresponents sobre la seua promoció al segon curs.
2. L'alumnat que finalitze el primer curs de Batxillerat durant el curs acadèmic i tinga avaluació negativa en més de dos matèries, haurà de romandre un any més en primer, que cursarà en la seua totalitat.
3. Excepcionalment, els centres docents podran disposar que l'alumnat que tinga tres o quatre matèries amb avaluació negativa en el primer curs de Batxillerat –en atenció a les seues circumstàncies personals, acadèmiques i a les pròpies del centre–, curse de nou la totalitat de les matèries de primer, si bé les matèries cursades i superades el curs tindran la possibilitat de millorar la qualificació obtinguda, sempre que la nova qualificació supere l'anterior.
Esta disposició romandrà vigent durant els cursos acadèmics posteriors fins que no s'aproven disposicions del mateix rang o d'un rang superior respecte d'això
4. Els que promocionen al segon curs sense haver superat totes les matèries, hauran de matricular-se de les matèries pendents del curs anterior. Els centres organitzaran les consegüents activitats de recuperació i l'avaluació de les matèries pendents.
5. Els alumnes i les alumnes que, al final del segon curs, tinguen avaluació negativa en algunes matèries podran matricular-se d'estes sense necessitat de cursar novament les matèries superades.

Avaluació de l'alumnat de segon curs que tinga una o dos matèries pendents del curs anterior:

1. Els departaments didàctics assumiran les tasques de suport i avaluació dels alumnes i les alumnes de segon curs que tinguen una o dos matèries pendents del curs anterior. Amb este fi, dissenyaran per a estos estudiants un pla de treball amb expressió dels continguts mínims exigibles i de les activitats recomanades, i programaran proves parcials per a verificar la superació de les dificultats.
2. La sessió d'avaluació final de les matèries pendents de primer curs haurà de realitzar-se en els mesos de maig o setembre, amb anterioritat a l'avaluació final ordinària o extraordinària de segon curs.

Avaluació final de l'alumnat de segon curs amb matèries pendents i incompatibles de primer:

1. L'avaluació final dels alumnes i les alumnes de segon curs amb matèries pendents de primer curs amb continguts totalment o parcialment progressius, estarà condicionada a la superació de la matèria cursada en primer curs.
2. Es procedirà de la mateixa manera en l'avaluació de les matèries que s'imparteixen amb idèntica denominació en ambdós cursos del batxillerat.

3. Les matèries de segon curs no qualificades com a conseqüència del que estableixen els apartats anteriors, que figuren en l'annex I, seran considerades com a incompatibles.

Permanència en el batxillerat i anul·lació de la matrícula

1. La permanència en el batxillerat ocupant un lloc escolar en regim ordinari diürn serà de quatre anys acadèmics, com a màxim.

2. Amb la finalitat de no esgotar el nombre d'anys durant els quals es pot romandre cursant batxillerat en règim ordinari, els alumnes i les alumnes podran sol·licitar al director o la directora del centre docent on estiga matriculat l'anul·lació de la matrícula corresponent quan acredite trobar-se en alguna de les circumstàncies següents: malaltia prolongada de caràcter físic o psíquic, incorporació a un lloc de treball, obligacions ineludibles de tipus personal o familiar que impedisquen la normal dedicació a l'estudi o altres circumstàncies, degudament justificades, que tinguin caràcter excepcional.

3. Les sol·licituds hauran de formular-se, en tot cas, abans de finalitzar el mes d'abril i seran resoltes, després d'oïr l'equip docent i el departament d'orientació o qui tinga atribuïdes les seues funcions, pel director del centre docent on es trobe matriculat l'alumne o alumna, el qual autoritzarà l'anul·lació de la matrícula sempre que resulte acreditada l'existència d'una de les causes que figuren en el punt anterior. En cas de denegació, els interessats podran elevar recurs davant de la direcció territorial competent en matèria d'educació.

8. METODOLOGIA I ORIENTACIÓ DIDACTIQUES

Metodologia general de la matèria:

En l'articulat de la LOCE, en relació a l'*educació secundària obligatòria*, s'afirma que els mètodes didàctics "*s'adaptaran a les característiques dels alumnes, afavoriran la capacitat per a aprendre per si mateixos i per a treballar en equip promovent la creativitat i el dinamisme, i integraran els recursos de les tecnologies de la informació i de les comunicacions en l'aprenentatge*". També, en el mateix article de la citada llei s'indica que se "*desenvoluparan activitats que estimulen l'interès i l'hàbit de la lectura i la capacitat d'expressar-se correctament en públic*".

La metodologia didàctica del *batxillerat* afavorirà la capacitat de l'alumne per a aprendre per si mateix, per a treballar en equip i per a aplicar els mètodes apropiats d'investigació. De la mateixa manera, subratllarà la relació dels aspectes teòrics de les matèries amb les seues aplicacions pràctiques en la societat.

L'*opció metodològica* que propugna l'equip educatiu de l'Institut tracta de definir estratègies d'ensenyament que responguen als *diferents tipus de continguts* (conceptuals, procedimentals i actitudinals) i *el seu aprenentatge el més significativament possible* per tots els alumnes, la qual cosa suposa atendre simultàniament a les característiques d'aquests, a la naturalesa del contingut que es tracte i a les diverses possibilitats de concretar l'activitat educativa. No hem de considerar l'alumne un mer receptor passiu d'ensenyaments impartits magistralment, sinó que és necessari fomentar en l'alumne l'*acceptació progressiva de la responsabilitat* de la seua pròpia educació i desenvolupament autònom i responsable (amb la finalitat que "aprença a aprendre i a pensar"), activitat que vam considerar tant individual (i per tant, cada alumne aprendrà de manera diferent

segons les seues capacitats, estratègies i habilitats cognitives i emocionals) com a fruit de la interacció social.

D'aquesta manera, vam postular un *enfocament globalitzador* que oriente les accions educatives a desenvolupar en cada àrea: l'alumne atribuirà un grau més alt de significativitat quants més vincles substantius i no arbitraris aconseguisca establir entre els coneixements previs i els nous continguts d'aprenentatge; això, per extensió, ens vindria a dir que les situacions educatives que permeten el nombre més gran de relacions entre els múltiples i variats coneixements que es disposa i els nous, i, al mateix temps, els presenten com interrelacionats i interrelacionables (enfocament globalitzador), donarà lloc a que l'alumne siga capaç d'atribuir-li més sentit al que aprén, redescobrint per si mateix els coneixements. Açò es tradueix, en el tractament metodològic de l'àrea curricular, que l'aprenentatge de continguts no es realitza per una decisió més o menys arbitrària, sinó quan aquest estiga en funció d'unes necessitats de coneixement o de resposta a uns problemes més amplis que els estrictament disciplinaris, de manera que el sentit que li puga donar l'alumne li permeta proveir-lo d'uns recursos el més potents possible per a la comprensió i l'actuació en contextos i situacions reals.

Entenem per metodologia, un conjunt d'estratègies (criteris, decisions, actuacions), activitats i tècniques per a organitzar i dur a terme adequadament el procés d'ensenyament i aprenentatge. L'aprenentatge és un canvi en l'estructura i en el contingut del coneixement, i la manera com es realitza és fonamental per a un major o menor èxit. Com que el Batxillerat és una etapa intermitja entre l'educació obligatòria i la universitat o el món laboral, hem de considerar la seua funció propedèutica (preparar per a cursos posteriors), terminal (per a molts suposa el final dels estudis acadèmics) i orientadora (ajuda els alumnes i les alumnes a assolir la maduresa necessària per realitzar opcions, personals i acadèmiques, acords amb els intereso i necessitats)

El que s'intenta amb aquesta programació és potenciar - el treball autònom de l'alumnat (que per si mateixos sàprien resoldre les dificultats de la matèria). - També al mateix temps és important el treball en equip (integra principis de col·laboració, responsabilitat i enriqueix els coneixements del integrants del grup) y la investigació personal (l'alumne de Batxillerat ha de conèixer la metodologia i les convencions del treball científic i ha de saber elaborar treballs monogràfics amb rigor de contingut i adequació formal. En aquest sentit és imprescindible el coneixement i ús de les noves tecnologies, el tractament informàtic de la informació i internet)

La concepció de l'aprenentatge com un procés de transvassament de coneixements del professor als estudiants, que serien considerats com a recipients buits, és actualment inacceptable. Aquest model "estàtic" entra en contradicció amb els objectius del nou Batxillerat, en el qual procediments i actituds tenen un paper important. Hem de buscar, per tant, un nou model d'aprenentatge, basat en els principis següents:

- La memòria de l'alumne i les seues estratègies de processament interaccionen amb els estímuls que rep de l'entorn . D'aquesta manera, els alumnes entenen allò que seleccionen quan atenen determinats aspectes del que veuen i senten.
- La dada seleccionada per l'alumne no posseeix, per si mateixa, significat.
- Qui aprén, genera vincles entre aquesta informació i aquelles parts de la seua memòria que són considerades rellevants per a ell, extrau informació de la memòria i l'usa per construir activament significats a partir de les dades i pot contrastar els significats construïts amb la memòria i l'experiència sensorial i gravar les seues construccions en la memòria.

És important que els alumnes i les alumnes siguen capaços de relacionar les idees que elaboren amb les que tenen, amb les experiències i les situacions que viuen en el món que els envolta i amb les persones les idees de les quals valoren.

L'aprenentatge és dinàmic: els estudiants passen del seu estat actual de coneixement a un estat de coneixement més ampli, coherent i profund dels coneixements lingüístics i literaris.

La meua proposta metodològica concep el professor com un referent de coneixement, també com un guia i mediador entre els sabers i l'alumne. Exposa i explica continguts, però a més resol dubtes, condueix l'aprenentatge i els ajuda a aprendre autònomament. Així els principis metodològics que asumim es basen en l'autonomia, la responsabilitat, l'aprenentatge inductiu i deductiu, el treball i l'esforç individual i en equip i el desenvolupament de valors de respecte i democràcia.

Activitats i estratègies:

Les activitats ocupen, en certa mesura, el major temps en les classes de Batxillerat. Molts conceptes ja han estat estudiats anteriorment, ara són vistos amb major profunditat. Podem definir les activitats com la manera activa i ordenada de dur a terme les experiències de l'ensenyament –aprenentatge. L'adequació en la selecció i confecció de les activitats assegurarà una millor assimilació dels continguts que s'ensenyen. Posen en relació pràctica i real els elements bàsics del currículum: objectius, continguts, recursos, metodologia, agrupaments i avaluació. Algunes de les activitats proposades s'aplicaran al gran grup-classe, altres a petits grups més flexibles, de 3 o 4 alumnes i d'altres seran individuals. En les unitats didàctiques s'especifiquen quines afecten a quins alumnes.

En cada unitat didàctica hi ha almenys, una activitat de cada tipus, normalment en el mateix ordre de dificultat, i distribuïdes en les sessions necessàries. Exemples d'activitats:

- Inicials i de motivació: preguntes dirigides sobre què es sap del tema, lectures de textos amb preguntes de comprensió lectora...
- De desenvolupament i consolidació: exercicis d'expressió escrita (treballs originals, resúmens, fitxes), debats, exposicions orals...
- De reforç: fitxes de continguts concrets, esquemes clars i senzills de continguts bàsics
- D'ampliació: Recerca d'informació suplementària en enciclopèdies, internet, llibres específics, lectura de textos suplementaris o llibres de literatura.

A demés de l'**explicacions realitzades pel professor** (important durant aquest curs donat l'escàs coneixement que l'alumnat té sobre la matèria) ens servirem dels apunts realitzats pels professors que estaran en consergeria y que s'ajusta perfectament als objectius establerts al currículum de l'assignatura a la Comunitat Valenciana A més a més completarem la informació sobre temes econòmics amb lectures publicades en premsa i publicacions de caràcter especialitzat, documentals i demés recursos audiovisuals.

A la fi de cada unitat didàctica es proposarà a l'alumnat dues tipus d'activitats: un grup d'elles són qüestions per a la reflexió o tasques senzilles relacionades amb els conceptes utilitzats, que tenen unes respostes obertes i senzilles, i l'altre grup consisteix en activitats de preguntes amb respostes tancades de vertader o fals o elecció entre quatre possibilitats. També realitzarem

comentaris sobre temes actuals publicats en diferents revistes i periòdics d'economia. (Expansión, Cinco Días, economía de El País, de Levante,...)

Les estratègies metodològiques, o seqüència ordenada de totes aquelles activitats i recursos que utilitza el professor en la pràctica educativa i que atenen a un fi determinat (segons objectius generals d'etapa i àrea), que es desenvolupen en aquest centre educatiu han de tenir en comú, a més del ja citat enfocament globalitzador, els següents **criteris generals**:

- a) Ordenació i flexibilitat: necessitat d'adaptació a cada circumstància específica, de forma que el professor les utilitzi d'una manera distinta segons la realitat que li rodeja i la percepció que té de la situació d'ensenyament i de cada alumne concret (programació de cursos alternatius d'acció docent). D'altra banda, s'ha de seqüenciar el material didàctic de manera que facilite l'assimilació de nous conceptes, tenint en compte les idees prèvies de l'alumne i els coneixements ja treballats, i la seua aplicació a noves situacions.
- b) Lògica interna disciplinar: a partir de l'anàlisi de l'estructura científica de l'àrea de coneixements, introduint diferents estratègies d'aprenentatge segons la naturalesa del contingut.
- c) Fins i objectius: adaptació al patró o model de persona que el sistema educatiu i el centre persegueixen (explicitat en el PEC).
- d) Alumnes : adequació a la maduresa (condicions psicològiques) dels subjectes als que va dirigit l'aprenentatge, així com als seus interessos, necessitats i opinions sobre què i com aprendre, de forma que es creen situacions d'aprenentatge motivadores. A més, s'estructuraran les activitats d'aprenentatge de manera que s'expliciten les tasques concretes i específiques a complir (i les seues fases/passos).
- e) Currículum : atenció al currículum (continguts didàctics) vigent en cada etapa educativa.
- f) Recursos : disponibilitat de migs i materials curriculars i/o del Centre.
- g) Descobriments guiats i experimentació personal : es tracta d'afavorir la recerca autònoma d'explicacions dels diversos fenòmens estudiats, fomentant la creativitat i la imaginació, mitjançant la presentació d'activitats que el faciliten. A més, es fomentarà la utilització dels propis errors per a generar noves situacions d'aprenentatge (autoavaluació).
- h) Clima de classe : propiciar un ambient en l'aula que afavorisca la valoració de l'activitat intel·lectual, la capacitat d'esforç personal i el treball cooperatiu (agrupaments flexibles).

En definitiva, no creem en l'existència d'un només mètode (l'ideal), ni en una única i sistemàtica seqüència de passos. En una societat democràtica, el concepte de mètode no ha de ser quelcom definit i immòbil; atés que la realitat educativa sempre és oberta, canvia constantment i sempre hi ha la possibilitat d'estructurar-la d'una o una altra manera, la *metodologia serà objecte de constant adequació, per part del professor, a la seua pròpia realitat, segons els criteris comuns ja citats*.

L'anterior no obsta perquè, en general, els mètodes pedagògics utilitzats en el centre segueixen l'esquema següent: del simple al complex (deducció), del concret a l'abstracte

(inducció) i de l'immediat al remot, tenint en compte els coneixements previs de l'alumne i la seua motivació natural, així com la seua participació activa (predisposició al descobriment).

Entre les **estratègies metodològiques** més adequades a la seua aplicació en les aules del Centre, destaquen les següents: investigació, solució de problemes, elaboració de fitxes, treball de camp, xicotets projectes, tallers, simulacions, treball en equip, classe magistral, etc.

Totes aquestes estratègies metodològiques formaran part de les accions d'ensenyament-aprenentatge adaptades a un alumnat concret, on *es valorarà tant el procés seguit com els resultats obtinguts*. L'ordenació **seqüencial** "tipus" (metodologia processual) serà la següent: motivació, problema presentat a l'alumne/conflicte cognitiu, situació inicial d'aprenentatge, hipòtesi, fonts d'informació, exercicis, avaluació formativa, conclusió, generalització, memorització comprensiva i expressió i avaluació sumativa.

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMBAALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS (MESURES DE NIVELL III I IV)

En el grup en el qual s'imparteix la matèria programada no existeix alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu però, malgrat això, cal indicar que dins de l'aula ens podem trobar amb diferents nivells d'aprenentatge ja que tots els alumnes no tenen la mateixa capacitat de recepció, assimilació i ritme de treball. Per això, podem realitzar amb ells activitats de reforç o de repàs, donar suport a les nostres classes amb elements visuals perquè la informació es presente per més d'un canal, facilitant així la comprensió, etc.

Respecte alumnes amb necessitats educatives especials permanents o amb algun tipus de discapacitat prendrem les mesures oportunes perquè aquests alumnes puguin seguir amb normalitat les nostres classes.

És molt important comptar amb el departament d'orientació del centre perquè ells ens oferiran les ajudes i orientacions necessàries per a poder actuar enfront d'aquest grup d'alumnes.

Indicar que tampoc existeixen alumnes de cursos anteriors que hagen de recuperar la matèria.

10. UNITATS DIDÀCTIQUES

10.1 Organització de les unitats didàctiques

L'organització temporal de la impartició del currículum ha de ser particularment flexible: d'una banda, ha de respondre a la realitat del centre educatiu, ja que ni els alumnes ni el claustre de professors ni, en definitiva, el context escolar és el mateix per a tots ells; per una altra, ha d'estar subjecte a una revisió permanent, ja que la realitat de l'aula no és immutable. Amb caràcter estimatiu, tenint en compte que el calendari escolar per a 1n de Batxillerat a la Comunitat Valenciana és d'una mica més de 30 setmanes (descomptant vacances) i que el Decret 87/2015, de 5 de juny, estableix en el seu Annex III que es dedicaran 4 hores setmanals a cadascuna de les matèries del bloc d'assignatures troncales, es disposa d'uns 120 períodes lectius. Podem, doncs, fer una proposta de repartiment del temps dedicat a cada unitat a partir del suggerit en la següent taula:

UNITAT DIDÀCTICA	TEMPORALITZACIÓ
------------------	-----------------

UNITAT 1: L'ECONOMIA COM A CIENCIA.	5 sessions
UNITAT 2: AGENTS, FACTORS I SISTEMES ECONÓMICS.	5 sessions
UNITAT 3: L'EMPRESA.	12 sessions
UNITAT 4: LA PRODUCCIÓ	10 sessions
UNITAT 5: OFERTA I DEMANDA	10 sessions
UNITAT 6: TIPUS DE MERCAT	10 sessions
UNITAT 7: EL MERCAT DE TREBALL	8 sessions
UNITAT 8: LA MACROECONOMIA	10 sessions
UNITAT 9: EL SECTOR PÚBLIC	8 sessions
UNITAT 10: POLÍTICA MONETARIA, INFLACIÓ I SISTEMA FINANCER	12 sessions
UNITAT 11: COMERÇ INTERNACIONAL.	10 sessions
UNITAT 12: GLOBALITZACIÓ	10 sessions

TOTAL 110 sessions

10.2 Distribució temporal de les unitats didàctiques

Per a complir amb el currículum se estableix un curs escolar de Economia distribuït en les següents 14 unitats didàctiques. Una distribució temporal aproximada seria la següent:

UNITAT DIDÀCTICA	AVALUACIÓ
UNITAT 1: L'ECONOMIA COM A CIENCIA.	1 ^a AVALUACIÓ
UNITAT 2: AGENTS, FACTORS I SISTEMES ECONÓMICS.	
UNITAT 3: L'EMPRESA.	
UNITAT 4: LA PRODUCCIÓ	
UNITAT 5: OFERTA I DEMANDA	
UNITAT 6: TIPUS DE MERCAT	2 ^a AVALUACIÓ
UNITAT 7: EL MERCAT DE TREBALL	
UNITAT 8: LA MACROECONOMIA	
UNITAT 9: EL SECTOR PÚBLIC	3 ^a AVALUACIÓ
UNITAT 10: POLÍTICA MONETARIA, INFLACIÓ I SISTEMA FINANCER	
UNITAT 11: COMERÇ INTERNACIONAL.	
UNITAT 12: GLOBALITZACIÓ	

11. ELEMENTS TRANSVERSALS:

Entenem per temes transversals del currículum, el conjunt de continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals d'una sèrie de conceptes/procediments/actituds que, sense pertànyer a una àrea concreta, estiguen presents de manera global en els objectius generals, s'integren en els continguts de les mateixes i, al seu torn, fonamenten i estan presents en la pròpia organització i en

la vida quotidiana del centre.

La importància de l'aprenentatge d'aquests temes ve determinada perquè responen als problemes i experiències del nostre temps, afavoridors d'una vertadera inserció en la societat actual basada en principis democràtics de convivència. Això exigeix a tots els sectors de la comunitat educativa un esforç perquè l'alumne de les diferents etapes educatives reba una adequada formació, de forma que el centre incloga ensenyaments relacionats amb aquests temes i organitze la seua pròpia activitat d'acord als valors que les transversals confirmen.

En aquest sentit, la llei orgànica de 3 de juliol de 1985, reguladora del dret a l'educació proclama com a dret rebre una educació bàsica que permeta el desenvolupament de la seua pròpia personalitat i la realització d'una activitat útil a la societat. També la LOGSE (1990), en l'article 23, estableix els principis que han de regir tota activitat educativa, que inspiren i orienten la transversalitat:

- La formació personalitzada que propicie una acció integral en coneixements, destreses i valors.
- L'efectiva igualtat de drets entre els sexes i el rebuig de tota classe de discriminació.
- El respecte a totes les cultures.
- El foment dels hàbits de comportament democràtic.
- La relació amb l'entorn social, econòmic i cultural.
- La formació en el respecte i defensa del medi ambient.

Temes transversals:

Els temes transversals són els següents:

- L'educació moral i cívica
- L'educació per a la pau
- L'educació per a la igualtat d'oportunitats entre sexes
- L'educació ambiental
- L'educació sexual
- L'educació per a la salut
- L'educació del consumidor
- L'educació vial

Els decrets que regulen el currículum de l'ESO i del **Batxillerat** assenyalen que aquests temes transversals estaran presents en totes les àrees i al llarg de tota l'etapa, i tant en el currículum ordinari com extraordinari.

Objectius generals:

Els objectius generals que orienten la integració dels continguts transversals en el currículum, són els següents:

- La formació integral de l'alumne i la consecució d'un equilibri físic i afectiu.
- Capacitar perquè actuen amb autonomia, i sàpiguen prendre iniciatives en la vida activa i adulta.
- Afavorir la relació amb altres persones i grups de persones per a desenvolupar activitats.
- Crear actituds de solidaritat i tolerància.
- La formació per a la pau i la cooperació entre els pobles.
- Valorar el patrimoni cultural i el medi ambient com a relació directa amb la qualitat de vida.
- La preparació per a participar activament en la vida social i cultural.
- La formació en el respecte de la pluralitat lingüística i cultural de la comunitat valenciana.
- La formació en el respecte dels altres i llibertats fonamentals en l'exercici de la tolerància i de

la llibertat dins dels principis democràtics de convivència.

Continguts:

Els continguts als que es refereixen els temes transversals poden ser:
 Conceptes, procediments i actituds propis de cada àrea curricular (actuació interdisciplinària).
 Normes de funcionament (RRI) reguladores de les activitats quotidianes del centre.
 Actuacions de tots els membres de la comunitat educativa (professors, alumnes, pares...)
 Actuacions específiques complementàries (dates assenyalades) que reforcen els missatges que arriben a través de mitjans de comunicació.
 Activitats extraescolars. Connexió del centre amb l'entorn social i institucional.

Metodologia:

La pròpia de cada àrea, en concordança amb els principis educatius de: participació activa, descobriment guiat, tallers d'investigació i aprendre a aprendre.

Estratègies metodològiques a utilitzar:

- classificació de valors
- exercicis autoexpressius
- discussió de dilemes morals
- anàlisi i construcció conceptual
- comprensió crítica
- desenvolupament de la perspectiva social i empatia
- jocs de simulació
- debats
- anàlisi de valors
- autoregulació
- modificació de la conducta
- aprenentatge basat en activitats pràctiques

Recursos didàctics:

Preferentment seran elaborats pels propis alumnes, segons manuals, bibliografia, documents, revistes, audiovisuals..., de cada àrea o interdisciplinària i internivells.

Avaluació:

Es valoraran els temes transversals de la mateixa manera i forma que els altres continguts de cada assignatura (criteris, procediments i instruments), atenent als criteris generals de l'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne enunciats en el capítol 3 del PCC.

12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS:

Les activitats extraescolars han d'estar convenientment justificades i estretament relacionades amb la matèria de l'assignatura. Estes activitats han de ser considerades com un reforç del treball que es realitza diàriament en l'aula. Les activitats extraescolars es programaran de forma coordinada entre

tots els professors que impartixen classe en un mateix grup. D'esta manera evitarem acumulacions d'eixides o viatges en determinats grups i trimestres. Per a aconseguir un bon funcionament caldrà ajustar-se, a més, a les normes següents:

- Les activitats extraescolars es programaran a principi de Curs i constaran en la P.G.A, de tal forma que hauran de ser aprovades pel Consell Escolar.

- Les activitats extraescolars seran coordinades per la ViceDirecció del Centre o per la persona delegada per esta.

-Serà requisit necessari per a realitzar una activitat extraescolar, la participació, almenys, del 80% de l'alumnat que forma el grup.

- Els alumnes que no participen en l'activitat extraescolar, programada per al seu grup, estaran obligats a assistir a classe.

- Els professors sol·licitaran a la Direcció Del Centre la realització de l'activitat i ompliran l'imprés-sol·licitud que, per a tal efecte, els serà proporcionat per ViceDirecció.

- Una vegada finalitzada l'activitat, el professor responsable presentarà a ViceDirecció una memòria descriptiva i una valoració del grau de compliment dels objectius previstos.

- Es procurarà no realitzar eixides ni viatges en període d'exàmens.

- L'orde de preferència per a acompanyar els alumnes en l'activitat serà el següent:

1r.- El professor promotor que impartix classe en el grup.

2n.- Professors afins a la matèria, objecte de la qual s'organitza l'activitat.

3r.- El tutor del grup.

4t.- Altres.

- Els professors participants i responsables d'una activitat hauran de preveure l'atenció dels grups que puguen resultar afectats per la seua absència i dels alumnes que no participen en l'activitat. Per això, faran constar i entregaran a Direcció d'Estudis:

a) La relació de professors que substituiran les absències en els grups referits.

b) El material de treball elaborat per a cobrir l'absència en tots els grups o indicar que el grup en qüestió té assenyalada una tasca concreta.

Es proposen les següents:

Activitats complementàries:

- Taller de jocs i activitats relacionats en les funcions de l'empresa.

- Treballs i estudis en l'aula d'informàtica.

- Comentaris de textos de periòdics econòmics, revistes i altres llibres sobre temes d'actualitat

econòmica.

- Vore pel·lícules i fer un treball sobre aquestes, relacionades amb l'assignatura

Extraescolars:

Relacionades amb la Universitat. Visitas al Campus de Tarongers en València.

13. AVALUACIÓ DE LA PRACTICA DOCENT I DEL PROCÉS D'ENSENYANCA APRENTATGE I INDICADORS D'EXIT

Els professors avaluaran els processos d'aprenentatge, la seua pràctica docent i el PCC segons allò establert en aquest mateix document (capítol següent) i segons els procediments i instruments proposats per la CCP.

Avaluació en el batxillerat:

L'avaluació en el Batxillerat serà *contínua* (anàlisi del procés d'ensenyament -pràctic del professor- i aprenentatge dels alumnes per a detectar les dificultats quan es produïsquen, esbrinar les seues causes i prendre decisions per a la seua resolució) i *diferenciada* (segons les matèries del currículum, tenint en compte els objectius previstos i els criteris d'avaluació establerts). L'aplicació d'aquest procés d'avaluació contínua de l'alumne requereix la seua *assistència regular a les classes i activitats* programades en les distintes matèries.

Les qualificacions es formularan en xifres d'1 a 10, sense decimals. La *nota mitja* del Batxillerat, una vegada aprovat, serà la mitja aritmètica de les qualificacions de totes les matèries de primer i segon (la qualificació podrà contenir un decimal).

Les **sessions d'avaluació** seran tres al llarg del curs. El tutor alçarà *acta* del desenvolupament de la sessió (segons model proposat per la CCP).

Les *decisions resultants del procés d'avaluació/promoció/titulació* es prendran de forma consensuada per l'equip educatiu del grup d'alumnes. Aquestes decisions s'adoptaran atenent a la maduresa acadèmica de l'alumne (en relació als objectius generals del Batxillerat i a les seues possibilitats de progrés en estudis posteriors i/o la seua transició a la vida activa) i a les qualificacions obtingudes (segons els objectius específics de cada matèria).

Cada Departament didàctic especificarà els criteris, estratègies i instruments d'avaluació que aplicaran en cada curs i matèria, ajustant-se als principis generals inclosos en el PCC. Aquesta informació es difondrà entre l'alumnat en començar el curs.

L'avaluació dels alumnes de 2n de Batxillerat amb assignatures pendents de 1r de Batxillerat, es realitzarà al maig, segons el pla específic de recuperació dissenyat per cada Departament (concreció de criteris, estratègies i instruments d'avaluació) i desenvolupat al llarg del curs.

Els Departaments didàctics avaluaran també els processos d'ensenyament, la pràctica docent i el PCC, a partir de l'anàlisi de professors i alumnes, i les propostes de la Comissió de Coordinació

Pedagògica.

Críteris per a avaluar els processos d'ensenyament i la pràctica docent, el desenvolupament dels projectes de formació i innovació del professorat i el pcc

L'article 29 de la Llei Orgànica de Participació, Avaluació i Govern dels Centres, afirma que, al costat de l'avaluació externa, "...els centres avaluaran el seu propi funcionament al final de cada curs, d'acord amb allò que s'ha preceptuat per l'Administració educativa de la que depenguen". Així mateix, en l'article 30 s'indica que "a fi de millorar la qualitat educativa i el treball dels professors, les Administracions educatives elaboraran plans per a la valoració de la funció pública docent", i en el 31 de la citada llei s'arplega que "les Administracions educatives disposaran els procediments perquè la valoració de la pràctica docent siga tinguda en compte en el desenvolupament professional del professorat...". També en els articles 60 i 61 de la llei de qualitat s'expressen en aquesta direcció.

A més, en l'article 120 del Reglament Orgànic i Funcional dels Instituts d'Educació Secundària de la Comunitat Valenciana, s'afirma que "el claustre de professors avaluarà, a l'acabe de cada curs escolar, el projecte curricular de cada etapa i cicle, el procés d'ensenyament (...) Igualment avaluarà tots els aspectes docents inclosos en el projecte educatiu i en la programació general anual. La comissió de coordinació pedagògica proposarà al claustre el pla per a realitzar la dita avaluació". Conjuntament a aquesta avaluació interna, s'efectuarà una avaluació externa, a càrrec de la inspecció educativa (article 121), que s'ocuparà dels processos educatius i sobre els resultats obtinguts (tant quant a l'organització, gestió i funcionament, com al conjunt de les activitats d'ensenyament i aprenentatge). Finalment, en el mateix article es fa referència a l'elaboració de plans, per la Conselleria de Cultura i Educació, per a la valoració de la funció pública docent, a fi de millorar la qualitat educativa i el treball dels professors.

Finalment, els decrets que desenvolupen el currículum d'ESO, Batxillerat i Formació Professional Específica, fan referència a la necessitat d'avaluar els processos d'ensenyament i de la pràctica docent, la qual cosa implicarà, si és procedent, la revisió del projecte curricular i de les programacions didàctiques que s'estiguen desenvolupant en el centre. Aquest procés d'avaluació comptarà amb la participació de professors i alumnes, s'efectuarà trimestralment i se centrarà en la valoració de l'aplicació de la programació docent en un grup classe concret. La seua periodicitat serà trimestral, suposant un treball d'anàlisi del que realitza i de presa de decisions.

Així doncs, l'equip de professors ha considerat i analitzat les raons que justifiquen la necessitat d'avaluar els processos d'ensenyament i de la pràctica docent: ajustar la intervenció educativa a les característiques i necessitats de l'alumnat, analitzar el grau d'adequació o desenvolupament en la pràctica dels pressuposts teòrics d'inici i millorar la competència i desenvolupament professional, i perquè les dificultats d'aprenentatge dels alumnes depenen tant de les seues pròpies limitacions com del context en què es desembolica i la resposta educativa que li'ls ofereix (la nostra forma d'ensenyar condiona la seua forma de aprendre). Una vegada complida aquesta fase de reflexió, hem explicat els components del projecte curricular del centre i de la pràctica de l'ensenyament a avaluar i, finalment, s'han construït els procediments i elaborat els instruments que es van a utilitzar per a això.

L'avaluació del PCC s'efectuarà al finalitzar cada curs acadèmic, en sessió claustral, per tots els professors del centre, segons el qüestionari d'autoavaluació que s'ha elaborat per a la implantació d'un sistema de millora contínua de la qualitat educativa del centre. S'han pres com a referències de l'esmentat procés avaluador, l'adequació del PCC al context escolar, les

característiques dels alumnes, els fins educatius, el programa d'educació bilingüe, i els criteris bàsics d'organització, participació i coordinació de l'institut arrellegats en el projecte educatiu del centre.

L'avaluació del PCC es referirà, almenys, als elements següents:

Els objectius generals de l'etapa programats en la seua adequació al context del centre i les característiques dels alumnes

Els criteris metodològics de caràcter general i d'organització espai-temporal adoptats

Els criteris i procediments generals per a l'avaluació de l'alumne

Els indicadors per a valorar la maduresa acadèmica de l'alumnat en relació amb els objectius de l'etapa i les seues possibilitats de progrés

Les orientacions generals per a la integració interdisciplinària dels temes transversals

L'oferta d'optatives

El pla d'atenció a la diversitat

El pla d'orientació educativa, psicopedagògica i professional

El pla d'acció tutorial

Els projectes que desenvolupa el centre sobre formació del professorat, innovació, programes europeus...

Els resultats d'esta avaluació anual quedaran reflectits en el llibre d'actes del claustre de professors.

L'avaluació dels processos d'ensenyament i la pràctica docent per part del professorat s'efectuarà després de finalitzar cada curs acadèmic en sessió claustral per tots els professors del centre, segons el qüestionari d'autoavaluació que s'ha elaborat per a la implantació d'un sistema de millora continua de la qualitat educativa del centre, prenent com a referència la finalitat i els objectius establerts en el currículum de l'etapa. La informació resultant del procés serà difosa i discutida, de manera que la de caràcter general es valorarà en el claustre de professors, a partir d'una primera reflexió individual del professor i, col·lectivament, en el Departament didàctic corresponent. Si és el cas, es prendran mesures per a modificar les dificultats observades, al mateix temps que es desenvolupa un procés de reflexió i producció de coneixement professional per part del professor, que li portarà a la presa de decisions educatives de millora del procés d'ensenyament-aprenentatge.

L'avaluació d'aquests processos d'ensenyament inclourà, al menys, els següents elements:

L'organització i gestió dels espais, temps i recursos del centre.

L'acció coherent, coordinada i progressiva de l'equip docent, d'acord amb la planificació corresponent.

El funcionament coordinat dels òrgans i les persones responsables en el centre de la planificació i del desenrotllament de la pràctica i del desenvolupament de la pràctica docent: equip directiu, claustre de professors, comissió de coordinació pedagògica, departament i tutors.

La regularitat i adequació en l'intercanvi d'informació amb l'alumnat i amb les seues famílies quant als processos d'ensenyament i aprenentatge, amb especial referència a la valoració dels dits processos.

L'avaluació de les programacions didàctiques serà efectuada pel professorat de cada Departament, al finalitzar el curs acadèmic, i almenys en una sessió trimestral, quedant constància de les esmentades reunions en el llibre d'actes del departament, prenent com referent el currículum de cada una dels assignatures integrades en ell, així com en el PCC.

L'avaluació dels programacions és referirà, almenys, als elements següents:

1.-L'adequació, organització i desenvolupament dels objectius, continguts i criteris

d'avaluació de cada assignatura.

2.-La planificació temporal per al curs acadèmic.

3.- La selecció de continguts bàsics per a l'adequat progrés educatiu de l'alumne i la seua promoció al curs següent.

4.- L'organització dels continguts que permeten l'atenció a la diversitat de l'alumnat (per oferir una adequada gradació de l'aprenentatge), així com els mesures educatives complementàries i de reforç.

5.-Els mesures, estratègies didàctiques i els criteris d'avaluació previstos per a facilitar a l'alumnat la superació de cada assignatura pendent.

6.-Els mètodes i materials, estratègies i recursos didàctics utilitzats en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

7.-Els procediments i instruments utilitzats per a avaluar els aprenentatges de l'alumnat (criteris de qualificació).

8.-La integració dels tems transversals i dels valors que configuren en l'assignatura corresponent.

9.-La programació dels matèries optatives corresponents.

Els resultats esta avaluació quedaren reflectits en el llibre d'actes del Departament corresponent.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Criteris generals d'avaluació:

1. Conèixer i interpretar els diversos elements de l'empresa, els seus tipus, funcions i interrelacions, valorant l'aportació de cada un d'estos segons el tipus d'empresa.

Es pretén que els alumnes sàpien diferenciar els diversos elements que componen una empresa (grup humà, patrimoni, entorn i organització), l'existència d'elements diferents en funció de quina empresa es tracte i les relacions entre l'empresa i els diferents grups d'interés (altres empreses, administracions públiques, clients, proveïdors, entitats financeres, etc.).

2. Identificar els trets principals del sector en què l'empresa desenrotlla la seua activitat i explicar, a partir d'estos, les distintes estratègies, decisions adoptades i les possibles implicacions socials i mediambientals. Es tracta de comprovar que l'alumne sap què és un sector empresarial i que és capaç d'identificar a quin sector pertany una empresa qualsevol, assenyalant les diferents estratègies que pot seguir una empresa per a la consecució dels seus objectius. Igualment, haurà de saber diferenciar les implicacions, tant positives com negatives, que suposen les decisions empresarials en els àmbits social i mediambiental.

3. Analitzar les característiques del mercat i explicar, d'acord amb estes, les polítiques de màrqueting aplicades per una empresa davant de diferents situacions i objectius.

Es pretén que se sàpia caracteritzar un mercat en funció del nombre de competidors, del producte venut, etc. i que, identificant les diferents polítiques de màrqueting, sàpia adaptar-les a cada cas concret.

Igualment s'avalua que se sàpia interpretar i valorar estratègies de màrqueting, incorporant en eixa valoració consideracions de caràcter ètic, ambiental, etc.

4. Descriure l'organització d'una empresa i les seues possibles modificacions en funció de l'entorn en què desenrotlla la seua activitat.

Este criteri pretén comprovar si se sap interpretar l'organització formal i informal d'una empresa i detectar i proposar solucions a disfuncions o problemes que impedisquen un funcionament eficient en l'organització empresarial.

5. Determinar per a un cas senzill l'estructura d'ingressos i costos d'una empresa i calcular el seu benefici i el seu llindar de rendibilitat.

Es pretén valorar si els alumnes tenen la capacitat de diferenciar i estructurar els ingressos i costos generals d'una empresa, determinant el benefici o la pèrdua generat, així com el llindar de vendes necessari per a la seua supervivència.

6. Diferenciar les possibles fonts de finançament en un supòsit senzill i raonar l'elecció més adequada.

La finalitat d'este criteri és comprovar que se saben valorar les necessitats de finançament bàsic d'una empresa i proposar argumentadament les opcions financeres que millor s'adapten a un cas concret.

7. Valorar distints projectes d'inversió senzills i justificar raonadament la selecció de l'alternativa més avantatjosa.

Es pretén comprovar la capacitat per a utilitzar mètodes diversos de selecció i inversions a fi de resoldre casos bàsics, utilitzant models amb fulls de càlcul.

8. Identificar les dades més rellevants del balanç i del compte de pèrdues i guanys, explicar el seu significat, diagnosticar la seua situació a partir de la informació obtinguda i proposar mesures per a la seua millora.

Es pretén comprovar que els alumnes i les alumnes sàprien reconèixer els diversos elements d'estos documents i el seu significat en l'empresa. També es pretén valorar si els alumnes són capaços d'analitzar la situació patrimonial, financera i econòmica en un cas senzill, detectant desequilibris i proposant mesures correctores d'estos.

9. Analitzar situacions generals d'empreses reals o imaginàries, utilitzant els recursos materials adequats i les tecnologies de la informació.

Es pretén esbrinar si són capaços d'aplicar els seus coneixements tecnològics a l'anàlisi i la resolució de casos senzills, valorant el rigor en l'anàlisi i la interpretació de la informació.

10. Dissenyar i planificar un projecte empresarial simple, amb actitud emprenedora i creativitat, avaluant la seua viabilitat.

Amb este criteri es pretén valorar si se sap aplicar amb creativitat els continguts de la matèria a un senzill projecte empresarial, valorant les seues dificultats, debilitats i oportunitats. A més, considerar la disposició al treball en equip, la creativitat i la planificació i organització del treball, actituds clau per a fomentar conductes emprenedores, que afavorisquen l'elaboració de projectes personals o empresarials.

Instruments d'avaluació:

Els **instruments** d'avaluació seran els més adequats a cada moment avaluador, a les estratègies metodològiques emprades en l'aula i als procediments/tècniques elegits. Les proves d'avaluació es dissenyen per a conèixer el que l'alumne sap (i no al contrari), arreplegant tots els aspectes que s'han intentat ensenyar. Els factors de valoració han de ser coneguts pels alumnes, emfatitzant aquells que es valoraran més. Una vegada corregida la/s prova/s realitzades, es comentaran els resultats amb l'alumne, de la forma més completa possible i en termes positius.

Els instruments que anem a utilitzar per a efectuar l'avaluació, segons els procediments abans indicats, són:

Observació: directa del treball en classe que deurà realitzar-se de forma sistemàtica

Treballs : realització de treballs escrits, informes, resums, comentaris de text, exercicis... i exposició en classe.

Participació: en debats i posada en comú

Proves: instruments de resposta condicionada (proves escrites d'assaig i/o objectives, proves orals, proves pràctiques, individuals, col·lectives...).

Autoavaluació /coavaluació: l'alumne valora les seues activitats o les dels seus companys de forma lliure (entrevista, assemblea, posada en comú) o dirigida (qüestionari).

Els criteris d'avaluació com referent:

La **finalitat** de l'avaluació de l'alumne serà informar de forma contínua del progrés que aconsegueix en el seu procés d'aprenentatge, en les respectives assignatures (en relació als objectius i els continguts previstos) tant al professor com a l'alumne mateix. Per

tant, s'avalua per a millorar i regular de forma progressiva els processos d'ensenyament-aprenentatge que el professor planifica i executa (adequar la programació cada vegada més als alumnes -objectius, continguts, metodologia, materials i criteris d'avaluació- i comprovar si la intervenció docent ha sigut eficaç o no). Així, l'avaluació ha de ser útil a l'alumne, permetent-li conèixer i millorar el seu procés d'aprenentatge, motivar-lo i/o resoldre conflictes actitudinals a partir de la reflexió sobre els resultats aconseguits i els factors que els expliquen. També ha de ser útil al professor, a l'equip educatiu, per a investigar sobre la seua pràctica i reconstruir el seu coneixement professional, modificant la programació puntualment per a atendre les dificultats sorgides i millorar la seua labor d'ensenyament: coneixent als alumnes, pronosticant i descobrint problemes d'aprenentatge i millorant el procés d'ensenyament/aprenentatge i la seua pròpia formació (qualsevol modificació en l'acció educativa ha d'anar precedida d'una valoració que la justifique; així, la presa de decisions s'enriquirà amb la informació derivada de l'avaluació: situació actual, per què s'ha fallat i que s'ha de fer). Finalment, deu servir al centre per a millorar l'estructura, organització i funcionament interns.

Els **principis** que han de guiar el procés d'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat del Centre són els següents:

Contínua: detecció de les dificultats quan es produïsquen, analitzant les seues causes i prenent decisions per a la seua superació. La valoració positiva del rendiment de l'alumne en una sessió d'avaluació significarà que l'alumne ha aconseguit els objectius programats i superat totes les dificultats mostrades anteriorment.

Formativa: obtenció de dades i informacions que permeten al professor conèixer el progrés en l'aprenentatge de l'alumne i valorar el procés seguit (quan aquell no responga als objectius programats, els professors adoptaran les mesures educatives complementàries que consideren oportunes per a ajudar als alumnes a superar les dificultats mostrades) i a l'alumne conèixer els seus encerts i errors, la qual cosa li permetrà autoregular la seua conducta d'aprenentatge.

Sumativa: anàlisi dels resultats obtinguts per l'alumne en relació als objectius fixats, contemplant tot el procés seguit (el punt de partida, la seua evolució i el tipus i el grau d'aprenentatge aconseguit). Aquesta ens indica, en acabar la seqüència d'aprenentatge, el nivell adquirit per l'alumne i ens permet accedir a una altra seqüència d'aprenentatge.

Referenciada: l'avaluació haurà de ser conseqüent amb els *objectius generals* de l'etapa educativa (finalitats socials proposades per a cada una d'elles: desenvolupament integral, autonomia, pensament reflexiu-crític, responsabilitat, participació, formació laboral-professional, continuïtat acadèmica...) i amb els *objectius d'àrea* (formes d'avaluació que reflectisquen el que volem ensenyar). A més, també s'haurà d'adaptar a les característiques dels *alumnes* (segons els resultats de l'avaluació inicial, com a punt de partida per a analitzar el seu progrés com a aprenent). L'avaluació contínua mai es basarà en la comparació personal amb altres alumnes i el seu rendiment.

Individualitzada: es valoraran les habilitats individuals d'un alumne, el grau d'èxit personal en l'aprenentatge en relació a les seues capacitats, els obstacles amb què

es troba, la seua capacitat i motivació...

Integrada: l'avaluació formarà part i es correspondrà amb el conjunt d'activitats que constitueixen el procés d'ensenyament-aprenentatge, contribuint a corregir-lo i millorar-lo.

Comprensiva i integradora, per la qual cosa inclourà tant l'aprenentatge i avaluació de coneixements, com de procediments i actituds i hàbits de treball (sempre referint-se més a l'individu que a les matèries), en el marc del procés general d'avaluació del centre, del projecte curricular i de la pràctica del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Diferenciada: segons les matèries del currículum, i l'adequació realitzada dels criteris d'avaluació generals inclosos en aquest document.

Democràtica: els alumnes hauran de participar (tenen dret i són part interessada), en la mesura que es puga, en l'avaluació del seu aprenentatge (negociació, concreció i difusió de criteris, procediments i instruments d'avaluació en cada matèria).

Afavoridora de l'autoavaluació: l'avaluació ha de possibilitar la reflexió de l'alumne sobre el seu propi procés d'aprenentatge, facilitant la consolidació de les estratègies i tècniques utilitzades amb resultats positius i, al contrari, la modificació de què van produir conseqüències negatives.

Coordinació: els professors coordinaran, per al mateix grup classe i per àrees departamentals, els criteris, procediments i instruments d'avaluació.

Ús de la informació : les dades obtingudes en l'avaluació seran difosos entre les parts interessades (alumne i pares: informes literals; professors: sessions d'avaluació), buscant que la difusió d'aquesta informació incidisca positivament en el mateix procés d'aprenentatge.

Criteris de qualificació:

AVALUACIÓ ORDINÀRIA

L'avaluació serà continua.

Es realitzaran, com a mínim, 1 prova escrita per avaluació.

QUALIFICACIONS:

90% contingut de les proves

10% valoració de treballs i actitud

Per poder superar la matèria és necessari traure com a mínim un 5 de mitjana en les proves (sobre una puntuació de 10). Després es calcularà el 90% i al sumar-li la nota dels treballs i de l'actitud s'haurà d'arribar al 5 com a mínim de nota final d'avaluació.

En la valoració dels treballs, activitats i exercicis, es tindrà en compte la presentació, correcció ortogràfica, capacitat de redacció i correcció d'exercicis numèrics i s'hauran d'entregar **necessàriament** el dia que proposa la professora. Sols s'arreglaran després els que no s'hagen entregat per causa justificada.

L'actitud es valorarà tenint en compte l'interés i treball a classe, la col·laboració individual i de grup, la participació en classe i si porta el material demanat per la professora.

NOTA FINAL :

La nota final serà el resultat de la mitja de tots els exàmens, a falta de la última prova que servirà per a pujar la nota per aquell que es presente, perquè serà voluntària, a excepció de la petició del professor per a aquell qui ell considere.

L'alumne perdrà el dret a l'avaluació continua, segons el Reglament de Règim Intern, si falta durant una avaluació, trimestre, incloent els retards, al 20% de classes de manera injustificada. Això significarà que l'alumne deurà de realitzar una prova única de tota la matèria de l'avaluació que representa el 100% de la nota. Aquesta prova serà realitzada en la avaluació extraordinària quan ho determine el departament prèvia comunicació del departament als alumnes (article 61 del RRI).

AVALUACIÓ EXTRAORDINÀRIA :

Els alumnes seran avaluats mitjançant un examen escrit de tota l'assignatura, en el qual es comprovarà l'assoliment dels criteris d'avaluació establerts en la programació.

Aquest examen serà el mateix que se utilitzarà per a pujar nota.

AVALUACIÓ PENDENTS:

No hi han

Activitats de recuperació:

Aquells alumnes que per motius excepcionals justificats, com una malaltia, canvi de domicili,...etc, no puguen fer les proves d'avaluació corresponents, se'ls farà una altra prova d'avaluació, per tal de proporcionar-li la possibilitat de superar la matèria.

Si en el replantejament i seguiment temporal de la programació es detectara alguna carència o dèficit en el procés d'aprenentatge i assimilació de la matèria, caldria donar l'oportunitat d'una forma excepcional, de proporcionar una altra modalitat de prova.

7.- CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

La nota de cada avaluació serà la mitjana proporcional de les següents notes:

- nota mitjana de les proves específiques realitzades (60%). Els treballs i exposicions avaluables realitzades al llarg del curs podran afectar a la nota mitjana.

- nota del treball a classe, actitud i respecte als membres de l'aula, participació i dossier d'avaluació (40%)

Serà necessari obtenir una puntuació mínima de 3,5 en cadascun dels apartats per a poder aprovar la matèria.

No hi haurà recuperacions per avaluació. En acabar el curs, els alumnes amb l'assignatura no aprovada, tindran l'oportunitat en la convocatòria extraordinària de juliol de fer una recuperació de tot el curs en el cas de no tindre la mitjana de les proves específiques aprovada o el lliurament dels treballs en cas de ser eixa la causa de no haver aprovat.

7.- CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

La nota de cada avaluació serà la mitjana proporcional de les següents notes:

- nota mitja de les proves específiques realitzades (70%)
- nota del treball (20%)
- actitud a classe (10%)

Serà necessari obtenir una puntuació mínima de 4 en cadascun dels apartats per a poder aprovar la matèria.

No hi haurà recuperacions per avaluació. En acabar el curs, els alumnes amb l'assignatura no aprovada, tindran l'oportunitat en la convocatòria extraordinària de juliol de fer una recuperació de tot el curs en el cas de no tindre la mitjana de les proves específiques aprovada o el lliurament dels treballs en cas de ser eixa la causa de no haver aprovat.

7.- CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

La nota de cada avaluació serà la mitjana proporcional de les següents notes:

- nota mitjana de les proves específiques realitzades (70%). Els treballs i exposicions avaluables realitzades al llarg del curs podran afectar a la nota mitjana.

- nota del treball a classe, actitud i respecte als membres de l'aula, participació i dossier d'avaluació (30%)

Serà necessari obtenir una puntuació mínima de 3,5 en cadascun dels apartats per a poder aprovar la matèria.

No hi haurà recuperacions per avaluació. En acabar el curs, els alumnes amb l'assignatura no aprovada, tindran l'oportunitat en la convocatòria extraordinària de juliol de fer una recuperació de tot el curs en el cas de no tindre la mitjana de les proves específiques aprovada o el lliurament dels treballs en cas de ser eixa la causa de no haver aprovat.